DE POLITIEK DER INTERNATIONALE

DOOR

MICHAËL BAKUNINE

Damaar
maart '69

DE POLITIEK DER INTERNATIONALE

door

MICHAEL BAKUNINE

Als een nieuw lid toetrad tot de Internationale, werd hem niet gevraagd of hij een godsdienst had dan wel atheist was, ook niet of hij tot de eene of andere politieke partij behoorde. Men vroeg hem alleen:

Zijt gij arbeider of als gij het niet zijt, acht gij het noodzakelijk en voelt gij u in staat om zonder vooroordeelen de zaak der arbeiders te begrijpen en u met hem te identificeeren en wel door u af te wenden van alles, wat tegenover haar komt te staan?

Weet gij dat de arbeiders, die alle rijkdommen der aarde maken, de scheppers zijn der beschaving, die voor de burgerij alle vrijheden veroverd hebben, en die tegenwoordig gedoemd zijn tot ellende, onwetendheid en slavernij? Hebt gij begrepen dat de hoofdoorzaak van alle lijden, dat de arbeiders te verdragen hebben, hun armoede is en dat deze armoede die 't lot is van alle arbeiders der wereld, een noodzakelijk gevolg is van de tegenwoordige ekonomische organisatie der maatschappij en vooral van het aan banden leggen van den arbeid, d.w.z. van de proletariers onder het juk van het kapitaal, d.w.z van de bourgeoisie?

Hebt gij begrepen dat er een onverzoenlijke vijandschap bestaat tusschen het proletariaat en de bourgeoisie, want zij is een noodzakelijk gevolg van beider positie in de maatschappij? Dat de voorspoed der burgerlijke klassen onvereenigbaar is met de welvaart en de vrijheid der arbeiders, want deze buitengewone voorspoed is en kan slechts gegrondvest zijn op de uitzuiging en onderdrukking der arbeiders en dat daarom de vernietiging der bourgeoisie als bizondere klasse absoluut noodzakelijk is voor het opkomen en de menschwaardigheid der arbeidersmassa?

Dat bijgevolg de strijd tusschen het proletariaat en

de bourgeoisie onafwendbaar is en slechts eindigen kan met de vernietiging der laatste?

Hebt gij begrepen dat geen arbeider, al is hij nog zoo intelligent en energiek, in staat is alleen op te treden tegen de zoo goed georganiseerde macht der burgerij, een macht die voornamelijk vertegenwoordigd en beschermd wordt door de organisatie van den staat, van alle staten? Dat gij u, om sterk te zijn, moet aaneensluiten met anderen; niet met den bourgeois, dat zou een domheid of een misdaad uwerzijds zijn, want alle bourgeois zijn als zoodanig onverzoenlijke vijanden; ook niet met die trouwelooze arbeiders, die laf genoeg zouden zijn een glimlach of een welwillendheid der bourgeoisie af te bedelen, maar met eerlijke en dappere arbeiders, die blijkbaar datgene willen wat gij wilt?

Hebt gij begrepen dat met het oog op de vreeselijke koalitie van alle bevoorrechte klassen, van alle bezitters en kapitalisten en van alle staten der aarde een geisoleerde arbeidersvereeniging, hetzij plaatselijk, hetzij nationaal, zelfs de arbeiders van een der groote Europeesche staten, nooit de zegepraal zou kunnen behalen en dat om deze koalitie te weerstaan en de zegepraal te kunnen bevechten, niet minder noodig is dan de aaneensluiting van alle arbeidersorganisaties, lokale en nationale in één wereldverbond, dat noodzakelijk is de internationale vereeniging der arbeiders van alle landen?

Als gij dit weet, als gij dit alles goed hebt begrepen en als gij dit ernstig wilt, kom dan tot ons, hoe ook overigens uw politieke en godsdienstige overtuigingen zijn. Maar om u te kunnen opnemen, moet gij beloven:

1o. uw persoonlijke belangen; zelfs die uwer familie, evenals uw politieke en godsdienstige overtuigingen en handelingen ondergeschikt te maken aan het hoogste belang onzer vereeniging: den strijd van den arbeid tegen het kapitaal, der arbeiders tegen de bourgeoisie op ekonomisch gebied;

2o. nooit tot persoonlijk voordeel tot een vergelijk te komen met den bourgeois;

3o. nooit te trachten om u individueel, alleen voor uw eigen persoon, boven de massa der arbeiders te verheffen, want dit zal u dadelijk maken tot een bourgeois, een vijand en uitzuiger van het proletariaat, want het geheele onderscheid tusschen den bourgeois en den arbei-

der bestaat daarin, dat de eerste zijn geluk zoekt buiten de gemeenschap, terwijl de laatste het tracht te veroveren met alle arbeiders en de door het burgerlijk kapitalisme uitgezogenen;

4o. steeds trouw te blijven aan de solidariteit der arbeiders, want het geringste verraad gepleegd aan deze solidariteit zal door de Internationale beschouwd worden als de grootste laagheid die een arbeider kan begaan.

In één woord, gij verplicht u openlijk en vrij onze algemeene statuten te erkennen en neemt de plechtige verplichting op u, om uw toekomstig leven en uw handelingen daarmede in overeenstemming te willen brengen.

Wij meenen, dat de stichters der Internationale zeer verstandig gehandeld hebben door alle politieke en godsdienstige vragen uit het program te houden. Ongetwijfeld heeft het hun zelven niet ontbroken aan politieke en scherp geformuleerde anti-godsdienstige inzichten, maar zij hebben er van afgezien ze in hun program op te nemen, want hun hoofddoel was om vóór alle dingen de arbeidersmassa der geheele wereld te vereenigen tot een gemeenschappelijke aktie.

Zij hebben noodzakelijkerwijze moeten zoeken naar een gemeenschappelijke grondslag, naar een reeks eenvoudige beginselen, die alle arbeiders, hoe verschillend hun meeningen ook waren op politiek en godsdienstig gebied, wanneer zij slechts werkelijke arbeiders, d.w.z. voortdurend uitgezogen en lijdende menschen waren konden erkennen.

Indien zij de vaan van een politiek of anti-godsdienstig stelsel hadden geplant, dan zou dit in plaats van de arbeiders van Europa te vereenigen, hen nog meer verdeeld hebben; want de onwetendheid der arbeiders, die wilden helpen om de baatzuchtige en in de hoogste mate inproduktieve propaganda der geestelijken, van regeeringen en van alle burgerlijke politieke partijen, de meest roode niet uitgesloten, heeft een menigte valsche denkbeelden verbreid onder de arbeiders en deze blinde massa's hechten zich ongelukkigerwijze nog dikwijls vol geestdrift aan leugens, die geen ander doel hebben dan de arbeiders vrijwillig en op onverstandige wijze tot hun eigen schade dienstbaar te maken aan de belangen der bevoorrechte klassen.

Overigens heerscht er nog een te groot verschil in

den trap van ontwikkeling der arbeidersmassa in de verschillende landen op politiek, intellektueel, industrieel en zedelijk gebied dan dat het mogelijk zou zijn hen te vereenigen krachtens een en hetzelfde politiek of anti-godsdienstig program. Zoo'n program voor de Internationale saam te stellen en daaruit een vaste voorwaarde te stellen tot de toetreding, dat zou zijn een sekte te organiseeren en niet een wereldvereeniging te maken, dat zou zijn het dooden der Internationale.

Er bestond nog een andere grond, die schijnbaar, maar slechts schijnbaar, aanleiding gaf om elke politieke tendens uit het program der Internationale uit te schakelen.

Van het begin der geschiedenis af tot op heden heeft er nog geen politiek des volks bestaan en wij verstaan onder dat woord het mindere volk, het "arbeiderskanailje", dat door zijn arbeid de wereld voedt; er bestond alleen maar een politiek der bevoorrechte klassen, nl. van die klassen, die zich bediend hadden van de spierkracht des volks om elkander wederkeerig te onttroonen en de eenen in plaats van de anderen te zetten..

Het volk zijnerzijds heeft nooit anders positie genomen voor de eenen tegen de anderen dan in de stille verwachting, dat minstens een dier politieke revoluties, waarvan er geen enkele buiten het volk gemaakt kan worden, verlichting zou hebben gebracht uit de eeuwenlange ellende. En steeds werd het bedrogen. Zelfs de groote revolutie heeft het bedrogen. Zij heeft de aristokratie gedood en in hare plaats de burgerij gesteld. Het volk is niet slaaf noch lijfeigene, het wordt als vrij geboren van rechtswege verklaard, maar feitelijk zijn zijn slavernij en ellende dezelfden gebleven.

En zij zullen steeds dezelfden blijven, zoolang als de arbeidersmassa voortgaat dienst te doen als instrument voor de politiek der bourgeois, onverschillig of deze zich konservatief, liberaal, vooruitstrevend of radikaal noemt, ja zelfs dan wanneer zij de meest revolutionaire allures der wereld zou aannemen. Want alle burgerlijke politiek, hoe haar naam ook is, kan in den grond der zaak geen ander doel hebben dan de instandhouding van de heerschappij der bourgeoisie en dit beteekent de slavernij van het proletariaat.

Wat moest dus de Internationale doen? Eerstens moest

zij de arbeidersmassa los maken van elke burgerlijke politiek , zij moest uit haar program verwijderd houden alle politieke programma's.

Maar tijdens haar vestiging bestond er geen andere politiek dan die der kerk, der monarchie, der aristokratie en der bourgeoisie, de laatstgenoemde, vooral die der radikale bourgeoisie, was ongetwijfeld liberaler en menschelijker dan de anderen. Maar allen, de eene zoowel als de andere,was gebaseerd op de uitzuiging der arbeidersmassa, had in werkelijkheid geen ander doel dan elkander het monopolie dezer uitzuigerij der arbeidersmassa te betwisten. De Internationale moest dus daarmede beginnen het terrein te zuiveren en daar alle politieke richtingen, van het standpunt van den bevrijdingsoorlog van den arbeid, toentertijd vermengd waren met reaktionaire elementen, moest zij eerst uit haar midden alle politieke stelsels verbannen, opdat zij op de puinhoopen der burgerlijke wereld de ware arbeiderspolitiek, de politiek der Internationale, kon oprichten.

De stichters der Internationale handelden des te verstandiger door ervan af te zien eenig politiek of wijsgeerig beginsel te maken tot grondslag der vereeniging en daar als eenig fundament uitsluitend den ekonomischen strijd van den arbeid tegen het kapitaal aan te nemen. Zij waren er zich van bewust dat van het oogenblik af, waarop een arbeider zijn voet zette op dit terrein, op het oogenblik waarop hij vertrouwende op zijn recht en de numerieke sterkte zijner klasse, zich met zijn medearbeiders vereenigde tot den solidairen strijd tegen de bourgeoisuitzuiging, hij noodzakelijk door de macht der verhoudingen zoowel als door de ontwikkeling van den strijd zelf komen moest tot de erkenning van alle politieke, sociale en wijsgeerige beginselen der Internationale; feitelijk waren deze beginselen niets anders dan de ware uitdrukking harer opvatting en doel.

Wij hebben eerst deze beginselen toegelicht. Uit politiek en sociaal gezichtspunt bezien hebben zij tot noodzakelijke gevolgen de afschaffing der klassen, bijgevolg der bourgeoisie, die heden de heerschende klasse is; de afschaffing van alle territoriale staten, van alle politieke vaderlanden en op de puinhoopen daarvan de oprichting der groote internationale federatie van alle produceerende groepen, nationale zoowel als lokale.

Uit wijsgeerig oogpunt bezien gaat het om niets minder dan om de verwerkelijking der gelijkheid, rechtvaardigheid en vrijheid op aarde; daardoor kwam men er vanzelf toe alle hemelsche vertroostingen en alle verwachtingen op een betere wereld als geheel doelloos te verklaren wat eveneens tot noodzakelijk gevolg had de afschaffing van den godsdienst en van alle godsdienststelsels.

Als gij den onwetenden, door den dagelijkschen arbeid afgebeulden en gedemoraliseerden arbeider die door de valsche dogmas om zoo te zeggen geestelijk vergiftigd is, met volle handen uitgestrooid door de heerschende kaste in vereeniging met alle bevoorrechten, priesters en adelijken en bourgeoisie, eerst deze twee doeleinden voor oogen houdt, dan zal hij verschrikken; misschien zullen zij u afwijzen, zonder te vermoeden dat al die denkbeelden niets anders zijn dan de zuiverste uitdrukking van hun eigen belangen, dat deze doeleinden de vervulling zijn van hun vurigste wenschen en omgekeerd de godsdienstige en politieke vooroordeelen, waardoor zij u misschien van zich afstooten, de direkte oorzaak en de verlenging van hun knechtschap en ellende zijn.

Men moet een goed onderscheid maken tusschen de vooroordeelen der volksmassa en die van de bevoorrechte klasse. De eerste worden alleen door hun onwetendheid veroorzaakt en staan lijnrecht tegenover hun belangen, terwijl die der bourgeoisie juist op het belang dier klasse berusten en niet eens in stand kunnen worden gehouden door de ontbindende daadkracht der burgerlijke wetenschap, maar niet alleen door het gemeenschappelijk egoisme der bourgeoisie in stand blijven. Het volk wil veel, maar het is onkundig. De bourgeoisie weet wel maar zij wil niet. Welk van beide kwalen is ongeneeslijk? Ongetwijfeld die der bourgeoisie.

Er bestaat een algemeene regel die zegt: men kan alleen die menschen bekeeren, die reeds in hun gevoelens of door den aard hunner levensverhoudingen, hetzij innerlijk hetzij uiterlijk, datgene in zich hebben, dat gij hun wilt geven. Nooit zult gij hen bekeeren, die de noodzakelijkheid eener verandering niet gevoelen, ook niet hen, die ofschoon zij wenschen uit hun zoo treurigen toestand te geraken, door hun zedelijke, verstandelijke en sociale gewoonten daartoe gedreven worden een beteren levenstoestand te zoeken in een wereld,

die niet is die onzer denkbeelden.
Ik verzoek u, beproeft eens een adelijk heer, die streeft naar rijkdom, tot het socialisme te bekeeren of een bourgeois die graag van adel zou zijn, of een arbeider wiens gansche ziel vervuld is van de gedachte een bourgeois te worden. Bekeert ook eens een werkelijk of ingebeeld aristokraat der intelligentie een half-, een kwart-, een tiendedeelsch, een honderdste deel van een geleerde, mannen vol van wetenschappelijke bluf, die dikwijls, alleen omdat zij misschien het geluk hebben gehad, eenige boeken zoo slecht of zoo goed mogelijk te begrijpen, nu met hooghartige minachting op de onbeschaafde massa neerzien en zich verbeelden dat zij geroepen zijn, met elkaar een nieuwe heerschende, d.w.z. uitzuigende kracht te vormen.

Geen argumenten en geen propaganda zal ook in staat zijn deze ongelukkigen te bekeeren. Er is slechts één middel om hen te overwinnen en dat is de dood, dat is de vernietiging der mogelijkheid van bevoorrechte toestanden, van alle heerschappij en uitzuiging, d.i. de sociale revolutie, die door alles weg te vegen, wat op de wereld ongelijkheid schept, hen dwingen zal zedelijk te worden door hen op te wekken, hun geluk te zoeken in de gelijkheid en de solidariteit.

Anderzijds zijn er ook werkelijke werklieden. Daaronder verstaan wij al degenen die onder den last van den arbeid zuchten, allen wier lot zoo erbarmelijk en ellendig is, dat het slechts onder bizonder gunstige omstandigheden van een uit hun midden kan gelukken en binnen het hedendaagsche ekonomische milieu voor zichzelf en alleen voor zichzelf een betere levensverhouding te veroveren, b.v. baas of staatsambtenaar te worden. Natuurlijk voegen wij ook in deze kategorie de weinige onbaatzuchtige arbeiders, die ofschoon zij de mogelijkheid zien, individueel uit de klasse der arbeiders omhoog te stijgen maar daarvan geen gebruik willen maken maar er de voorkeur aan geven nog langer solidair de bourgeois-uitzuigerij te deelen met hun kameraden in de ellende dan zelve uitzuigers te worden. Deze te bekeeren is niet noodig, het zijn de ware socialisten.

Wij spreken over de groote massa der arbeiders, die afgemat door den dagelijkschen arbeid, onwetend en ellendig zijn. Want welke politieke en godsdienstige

vooroordeelen men hun ook ingestampt en waarmede men gedeeltelijk ook in zoover succes heeft gehad, dat zij in hun gedachtenwereld den voorrang hebben, deze arbeiders zijn socialisten zonder het te weten. In den grond van hun gevoel en ook krachtens hun levenstoestand zijn zij in de werkelijkheid veel meer socialisten dan alle wetenschappelijke en burgerlijke socialisten bij elkaar genomen. Zij zijn het door de geheele verhoudingen van hun materieel bestaan, door hun geheele lichamelijke behoeften, tenzij de laatstgenoemde het zijn krachtens hun geestelijke behoeften en in het werkelijke leven hebben de lichamelijke behoeften veel meer beteekenis dan de geestelijken. Het geestelijke is in zijn wezen altijd de uitdrukking van het lichamelijke, een weerkaatsing zijner voortdurende ontwikkeling, maar nooit zijn beginsel.

Wat den arbeider ontbreekt, dat is niet de werkelijke noodzakelijkheid van socialistisch verlangen maar slechts de socialistische geest. Wat elk arbeider in den grond van zijn hart verlangt: een eenvoudig menschelijk bestaan van materieel welzijn en intellektueele ontwikkelings mogelijkheid, gegrond op rechtvaardigheid, d.w.z. op gelijkheid en vrijheid zoowel van het individu als van allen in de arbeid - dat kan in de tegenwoordige politieke en sociale wereld niet vervuld worden, daar deze gegrondvest is op de onrechtvaardigheid en de cynische uitzuigerij der arbeidersmassa. Dus elk werkelijk arbeider is noodzakelijkerwijze een revolutionair socialist, want zijn bevrijding kan alleen verwerkelijkt worden door het neerhalen van al hetgeen nu bestaat. Een van beiden: óf deze organisatie der onrechtvaardigheid met het geheele apparaat van ongelijke wetten en bevoorrechte instellingen moet verdwijnen óf de arbeidersmassa zullen gedoemd blijven tot eeuwigdurende slavernij.

Dat is socialistisch denken, waarvan de kiem aanwezig is in het gevoel van den werkelijken arbeider. Het doel moet dus zijn hem zijn eigen willen tot helder bewustzijn te brengen, zijn geest in zooverre op te wekken dat deze overeenstemt met zijn gevoel, want op het oogenblik, waarop het denken der arbeidersmassa opgeheven wordt op de hoogte van hun gevoel, zal hun wil zich vestigen en haar macht zal onweerstaanbaar zijn.

Wat belet nu nog de snellere ontwikkeling van dit heilzaam denken bij de arbeidersmassa? Hun onwetendheid en grootendeels de politieke en godsdienstige vooroordeelen, waarmede de daarbij geinteresseerde klasse zich nu nog bemoeien om het bewustzijn en het natuurlijk verstand der arbeiders te verduisteren. Hoe deze onwetendheid te overwinnen, hoe de valsche vooroordeelen te verwosten? Zal men dit vermogen door beleering en propaganda?

Zeker, dit zijn groote en schoone middelen. Maar ze zijn ontoereikend bij den tegenwoordigen toestand der arbeidersmassa. De geisoleerde arbeider is te afgemat door den arbeid en de dagelijksche zorgen om voldoende tijd te hebben voor het leeren. En overigens wie zal deze propaganda drijven? Zullen het de weinige oprechte socialisten zijn, die voortgekomen zijn uit de bourgeoisie, die ongetwijfeld vol goeden wil zijn, maar te gering in aantal om eerst aan hun propaganda de noodige breedte te geven en die anderszijds door hun positie behooren aan een geheel verschillende wereld, in de arbeiderswereld den noodzakelijken aanhang niet hebben, wat weerbrengt het min of meer gerechtvaardigd wantrouwen tegen hen.

"De bevrijding der arbeidersklasse moet het werk zijn der arbeiders zelven" - zoo staat in de Inleiding der statuten. En met het volste recht staat het daar. Het is de voornaamste grondslag onzer groote vereeniging.

Maar de arbeiderswereld is over 't algemeen onwetend, zij heeft nog volkomen gebrek aan theorie. Daarom blijft slechts één weg over, dat is die der bevrijding door de praktijk. Hoe kan en moet deze praktijk zijn?

Er bestaat er slechts eene, dat is die van den solidairen strijd der arbeiders tegen de patroons. Dat is de organisatie en de federatie der weerstandskassen.

Wanneer de Internationale zich eerst toegevend toonde tegenover de konservatieve en reaktionaire denkbeelden op politiek en godsdienstig gebied, opdat de arbeiders in hun midden opgenomen kunnen worden, dan geschiedt dit niet uit onverschilligheid tegenover die denkbeelden. Men kan haar daarvan niet beschuldigen, daar zij met alle kracht elk reaktionair denkbeeld afwees en verafschuwde: dit lag juist opgesloten in het beginsel der Internationale zooals wij vroeger hebben aangetoond.

Deze toegevendheid werd door verstandig beleid voorge-

schreven. Wel wetende dat elk werkelijk arbeider een socialist is door de innerlijke noodzakelijkheid van zijn ellendigen toestand en dat zijn reaktionaire denkbeelden, voor zoover hij ze had, slechts een gevolg van zijn onwetendheid waren, rekende zij op de kollektieve ervaring, die de arbeiders eenmaal in de schoot der Internationale niet konden nalaten te aanvaarden en vooral op de ontwikkeling van den gemeenschappelijken strijd der arbeiders tegen de patroons, om hem van deze denkbeelden te bevrijden.

Inderdaad van het oogenblik waarop een arbeider zich in het vertrouwen op de mogelijkheid eener spoedige radikale vervorming der ekonomische verhoudingen bij een kameraad aansluit en ernstig begon te strijden voor de verkorting van den arbeidstijd en de verhooging van het loon; van het oogenblik, waarop hij zich levendig begon te interesseeren voor dezen geheel materieelen strijd, kon men zeker zijn, dat hij spoedig al zijn hemelsche vooroordeelen overboord zal werpen, dat hij, spoedig gewoon eerst te rekenen op de gemeenschappelijke kracht der arbeiders, vrijwillig afstand zou doen van de hulp des hemels. In zijn gedachtenwereld zal het socialisme de plaats innemen van den godsdienst.

Eveneens zal het gaan met zijn reaktionaire politieke inzichten. Zij zullen verdwijnen in dezelfde mate als de arbeider zich zal bevrijden van den godsdienstigen druk. Anderszijds zal de zich steeds ontwikkelende en verder uitbreidende ekonomische strijd hem langzamerhand op praktische wijze en door gemeenschappelijke ervaring, die noodzakelijk leerzame en meer omvattender dan de geisoleerde ervaring is van het individu, zijn werkelijke vijanden doen kennen; dat zijn de bevoorrechte klassen: de geestelijkheid, de bourgeoisie, de adel en de staat: de laatste bestaat alleen om alle voorrechten dier klassen te beschermen en neemt noodzakelijk altijd haar partij tegen het proletariaat.

De arbeider, die op zulk een wijze wordt ingelijfd, zal er gedwongen toe komen om de onoverbrugbare tegenstelling te begrijpen, die gaapt tusschen die hulpmiddelen der reaktie en zijn hem dierbare belangen en op dit punt aangeland zal hij niet nalaten zichzelf te erkennen en uitsluitend te voelen als een revolutionair socialist.

Anders is het gesteld met de bourgeoisie. Al hun belangen staan vijandig aan een ekonomische vervorming

der maatschappij en daar hun denkbeelden eveneens reaktionair zijn of zooals men tegenwoordig beleefd zegt: gematigd, door hun hart en hun verstand die groote handeling der rechtvaardigheid en sociale bevrijding, die wij sociale revolutie noemen, afwijst; daar zij vrees koestert voor een werkelijke maatschappelijke gelijkheid, een sociale politiek en ekonomische gelijkheid tezamen, daar zij in den grond hunner ziel slechts voor zichzelf, hun klasse en voor hun kinderen toch altijd een voorrecht hebben willen behouden, al was het ook intellektueele voorrechten, zooals vele burgerlijke socialisten het nog verlangen, daar zij ook niet met alle logika van hun verstand noch met alle macht der hartstocht de tegenwoordige orde van zaken verafschuwen - daarom kan men er zeker van zijn, dat zij hun geheele leven reaktionairen zullen blijven, vijanden van de arbeiderszaak. Men moet hen op een afstand houden van de Internationale.

Het is inderdaad noodig dit te doen, want als men ze toelaat, dan zullen zij slechts haar levenszenuw vergiftigen en ze van hun weg afbrengen. Er bestaat overigens een onbedriegelijk teeken waaraan de arbeiders kunnen weten of een bourgeois, die in hun rijen wenscht te worden opgenomen, vrijwillig en zonder een schaduw van huichelarij tot hen komt en zonder de minste bijgedachte. Dit teeken zijn de betrekkingen, die hij nog met de burgerlijke maatschappij onderhoudt.

De bestaande tegenstelling tusschen de wereld der arbeiders en die der bourgeois neemt meer en meer een scherper karakter aan. Elk ernstig denkend mensch, wiens gevoelens en voorstellingskracht zich niet veranderd hebben onder den invloed van den vaak onbewusten invloed van zelfzuchtigen sofismen, moet tegenwoordig begrijpen dat hier geen verzoening kan plaats vinden.

De arbeiders verlangen gelijkheid en de bourgeoisie wil de ongelijkheid in stand houden. Het is duidelijk dat het streven van den een dat van den ander buitensluit. Zoo bekent ook de groote meerderheid der burgerlijke kapitalisten en bezitters degenen, die den moed hebben openlijk te belijden wat zij willen, met dezelfde openhartigheid dat de hedendaagsche arbeidersbeweging hun schrik aanjaagt. Dit zijn even oprechte als vastbesloten vijanden, wij kennen hen en

dat is goed ook.
Maar er bestaat ook een andere kategorie van bourgeois, die denzelfden moed en openhartigheid niet hebben. Vijanden der sociale likwidatie, zooals zij met volle overtuiging de groote handeling der rechtvaardigheid noemen als het noodzakelijke uitgangspunt en de onontbeerlijke grondslag van een maatschappelijke orde, die berust op gelijkheid en rede, willen zij evenals alle andere bourgeois, de ekonomische ongelijkheid verlangen, die de bron is van alle andere ongelijkheden, maar tevens geven zij voor dat zij evenals wij de algeheele vrijmaking van de arbeiders en den arbeid willen. Zij willen tegenover ons met een ijver, der meest reaktionaire bourgeoisie waardig, juist de oorzaak van de slavernij der arbeiders in stand houden, de scheiding van den arbeid en van het gekapitaliseerde of onroerende eigendom, dat tegenwoordig wordt vertegenwoordigd door twee verschillende klassen; en ondanks dit poseeren zij als de apostelen van de bevrijding der arbeidersklasse uit het juk van het kapitalisme.
Bedriegen zij zich zelven, ja of neen? Sommigen bedriegen zichzelven ter goeder trouw, en dat aantal is groot, maar het veel grootere aantal bedriegt zichzelf in volle bewustzijn, d.i. met opzet. Zij allen behooren tot die kategorie van radikale bourgeois en burgerlijke socialisten, die den Vredes- en Vrijheidsbond hebben gesticht.

Is deze bond socialistisch? Van den aanvang af en gedurende het eerste jaar van zijn bestaan hebben zij het socialisme met schrik afgewezen.
Verleden jaar heeft de bond op het Kongres te Bern in triomf het beginsel der ekonomische gelijkheid afgewezen. Nu hij zijn einde voelt naderen en toch nog wat wilde leven, heeft hij eindelijk begrepen dat geen publiek bestaan mogelijk is zonder het binnenhalen der sociale kwestie. Daarom noemt hij zich socialistisch. Hij is burgerlijk en socialistisch geworden, d.w.z. dat hij alle sociale vragen wil oplossen op den grondslag der ekonomische ongelijkheid. Hij wil en moet de belangen van de grondrente waarnemen en doet alsof hij op die manier der arbeiders wil bevrijden. Hij houdt er zich onledig mede om vorm te geven aan een onzinnigheid.
Waarom doet hij dat? Wat geeft hem aanleiding een even vruchtelooze als verkeerde zaak te ondernemen? Het is niet moeilijk dit te begrijpen.

Hebben wij overigens dit niet in Frankrijk gezien na de revolutie van 1848, van politiek standpunt beschouwd de meest radikale revolutie die men zich slechts wenschen kan?

De Fransche arbeiders waren zeker noch onverschillig, noch onintelligent en ondanks het meest uitgebreid kiesrecht moesten zij de bourgeoisie verder laten reilen en zeilen. Waarom? Omdat het hun ontbrak aan materieele middelen, die noodzakelijk zijn, opdat de politieke vrijheid iets werkelijks zou worden, omdat zij slaven van een door honger afgedwongen arbeid gebleven waren, terwijl de radikale, liberale en zelfs konservatieve burgerij, de eersten als de republikeinen van voorheen, de anderen als de bekeerden van heden, vrij in- en uitgingen, zich opwonden, spraken en konspireerden, den eenen dank zij hun rente en winstgevende burgerlijke posten, den anderen danken zij de staatsbegrooting, die men natuurlijk behouden en zelfs sterker dan vroeger gemaakt had.

Men kent het resultaat: eerst de Junidagen, later als de natuurlijke konsekwentsie de Decemberdagen.

Maar, zal men zeggen, de arbeiders, door eigen ervaring verstandiger geworden, zullen geen bourgeois meer zenden naar de wetgevende en konstitutioneele lichamen, zij zullen er eenvoudige arbeiders heenzenden. Hoe arm zij ook zijn, zij zullen het toch mogelijk maken het levensonderhoud voor hun afgevaardigden te betalen. Weet gij wat daaruit geboren zal worden? De arbeidersafgevaardigden, geplaatst in de burgerlijke levensverhoudingen en in een geheel burgerlijke atmosfeer, zullen waar zij geen werkelijke arbeiders meer zijn, om staatslieden te worden, bourgeois worden en misschien nog veel meer dan de bourgeois zelven.

Want de mensch maakt zelf minder de levensomstandigheden dan dat deze het zijn die den mensch vervormen. En wij weten uit ervaring dat de bourgeois-arbeiders dikwijls noch minder egoistisch zijn dan de bourgeois-uitzuigers, noch minder schadelijk voor de Internationale dan de burgerlijke socialisten of minder ijdel en belachelijk dan de geadelde bourgeois.

Wat men ook zegt en doet, zoolang de arbeider blijft in de tegenwoordige verhouding, zal er voor hem geen vrijheid mogelijk zijn en degenen die zich tevreden stellen met de verovering der politieke vrijheden,

zonder eerst de brandende vraag van het socialisme aan te raken, zonder het woord uit te spreken, dat de bourgeois doet verbleeken: de sociale likwidatie, zeggen hem eenvoudigweg: "verover eerst deze vrijheid voor ons, opdat wij er ons beter van kunnen bedienen tegen u."

Maar, zegt men, die bourgeois hebben de eerlijkste en beste bedoelingen, wij antwoorden: er bestaan geen goede en eerlijke bedoelingen, die de invloeden der levensomstandigheden kunnen weerstaan. Wij hebben ook al gezegd, dat zelfs de arbeiders, die zich in die verhoudingen begeven, bijna gedwongen zijn bourgeois te worden, hoeveel te meer blijven de bourgeois het, die in hun posten blijven!

Als een bourgeois, geinspireerd door een sterk gevoel voor recht, gelijkheid en menschelijkheid, ernstig wil meewerken aan de bevrijding van het proletariaat, dan moet hij er vóór alle dingen mee beginnen om alle politieke en maatschappelijke draden, alle geestelijke en materieele betrekkingen, ook die der ijdelheid en van 't hart, die hem verbinden aan de bourgeoisie, te verbreken. Hij moet vóór alles begrijpen dat tusschen het proletariaat en die klasse geen verzoening mogelijk is; een klasse die alleen leeft van de uitzuiging van anderen, is de natuurlijke vijand van de proletariers.

Nadat hij definitief den rug heeft toegekeerd aan de burgerlijke wereld, kan hij zich alleen maar onder de vaan van de arbeiders rangschikken, waarop de woorden staan: "Gerechtigheid, Gelijkheid en Vrijheid voor allen. Afschaffing der klassen door ekonomische gelijkstelling van allen; sociale likwidatie!" Hij zal dan welkom zijn.

Wat de burgerlijke socialisten en bourgeois-arbeiders betreft, die ons zullen spreken van de verzoening tusschen de burgerlijke politiek en het socialisme der arbeiders, wij kunnen laatstgenoemden slechts dezen éénen raad geven: gij moet hun den rug toekeeren.

Daar nu de burgerlijke socialisten zich heden ten dage bezighouden om onder het lokmiddel van het socialisme een machtige arbeidersagitatie te ontplooien ten einde de politieke vrijheid te veroveren, een vrijheid die, zooals wij daareven gezien hebben, alleen voordeel afwerpt voor de bourgeoisie; daar de arbeidersmassas, tot inzicht gekomen van hun positie, opgehelderd en geleid door het beginsel der Internationale, zich werkelijk organiseeren en beginnen een werkelijke, niet nationale

maar internationale macht te worden; niet om de zaken der bourgeoisie, maar hun eigen zaken te bezorgen; en daar er een revolutie noodig is, zelfs om dit burgerlijk ideaal eener algeheele politieke vrijheid met republikeinsche inrichtingen te verwerkelijken, maar geen revolutie dan die door de macht des volks kan zegepralen, is het noodzakelijk dat die macht, in plaats van de kastanjes uit het vuur te halen voor de heeren bourgeois, van nu af aan alleen daartoe kan dienen, de zaak des volks tot de zegepraal te brengen; de zaak van al degenen, die werken tegen al degenen, die den arbeid exploiteeren.

Getrouw aan haar beginsel zal de Internationale nooit haar hulp verleenen noch aan een politieke agitatie, die niet duidelijk en direkt tot doel heeft de volledige ekonomische bevrijding der arbeiders, d.w.z. de afschaffing der bourgeoisie als klasse ekonomisch gescheiden van de massa der bevolking, noch evenmin tot een revolutie, die niet van den eersten dag af aan, ja van het eerste uur af, niet op haar vaandel schrijft: sociale likwidatie.

Maar revoluties laten zich niet improviseeren. Zij worden noch willekeurig door individuen noch zelfs door de machtigste vereenigingen te voorschijn geroepen. Onafhankelijk van allen wil en van alle samenzwering ontstaan zij steeds door de macht der feiten. Men kan haar vooraf zien aankomen, menigmaal haar nadering gevoelen, maar nooit haar uitbarsting verhaasten.

Overtuigd van deze waarheid stellen wij ons zelven deze vraag: welke politiek moet de Internationale volgen gedurende deze min of meer lange tijdsperiode, die ons gescheiden houdt van die vreeselijke sociale revolutie, wier nadering elkeen heden ten dage gevoelt?

Volgens haar statuten onthoudt zij zich van elke nationale en lokale politiek en zal zij in alle landen aan de arbeidersagitatie een uitsluitend ekonomisch karakter geven; zij stelt het volgende doel: vermindering van den arbeidsduur en verhooging van loon; als middelen: de aaneensluiting der arbeidersmassa en de vorming van weerstandskassen.

Zij zal propaganda maken voor haar grondbeginselen, want deze, die de zuiverste uitdrukking zijn van de gemeenschappelijke belangen der arbeiders van de geheele wereld, zijn tevens haar ziel en vormen de geheele

levenskracht der vereeniging. Zij zal deze propaganda in het groot drijven, zonder rekening te houden met de burgerlijke gevoeligheid, opdat elk arbeider, zoodra hij ontloopen is aan den stompzinnigen geestestoestand, waarin men hem tracht te houden, en den toestand begrijpt, opdat hij weet wat hij te doen heeft en onder welke voorwaarden hij zich zijn mensenrecht kan veroveren.

Zij zal een des te krachtiger en energieker propaganda ontvouwen, wanneer wij - zelfs buiten de Internationale- dikwijls invloeden ondervinden, die terwijl zij deze grondbeginselen schijnbaar gering schatten, ze graag zouden kenschetsen als een onnutte theorie, zich daarbij bezighoudende om de arbeiders weer terug te voeren tot den politieken, ekonomischen en godsdienstigen katechismus der bourgeois.

Zij zal zich eindelijk uitbreiden en zich sterk tot over de grenzen van alle landen organiseeren, opdat zij, als de revolutie door de macht der feiten uitbreekt, een werkelijke macht is geworden, die wel weet wat haar te doen staat en die uit zichzelve in staat is de leiding der revolutie op zich te nemen en haar een voor 't volk heilaanbrengende richting te geven; een werkelijke organisatie der arbeidersverbonden in alle landen, in staat om zeer goed mogelijk deze politieke wereld der staten en der bourgeoisie te vervangen.

Wij eindigen deze beschouwing over de politiek der Internationale met het weergeven van de laatste paragraaf der verklaringen van onze algemeene statuten:
"de beweging die plaats vindt onder de arbeiders der industrieel meest vooruitstrevende landen, is, terwijl zij nieuwe verwachtingen laat ontstaan, tevens een plechtige vermaning, om nooit weer terug te willen in de oude fouten."

F1

UITGAVE PILEUS
KLEINE HOUTSTRAAT 81
HAARLEM